

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Рівненського обласного
інституту післядипломної
педагогічної освіти

02 грудня 2019 року № 189/1

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА ДЛЯ ОСІБ ІЗ ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

(підвищення кваліфікації)

Галузь знань: 01 Освіта/педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями),
015 Професійна освіта (за предметними спеціалізаціями)

Спеціалізація: Майстри виробничого навчання

Напрямок: розвиток професійних компетентностей

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Освітню програму розглянуто та схвалено на засіданні кафедри природничо-математичної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 09 від 15 жовтня 2019 р.).

Освітню програму затверджено Вченою радою Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (протокол № 06 від 17 листопада 2019 р.) та введено в дію наказом ректора № 189/1 від 02 грудня 2019 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітню програму розроблено проєктною групою Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти згідно з вимогами Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про загальну середню освіту», постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р, а також рекомендаційного листа МОН України від 28.04.2017 № 1/9-239.

Програма укладена на базі другого рівня вищої освіти (спеціаліст/магістр) та відповідає 8 рівню Національної рамки кваліфікацій.

Розроблено проєктною групою у складі:

1. Сорочиц А.С., методист кабінету математики та технологій;
2. Люшина В.М., методист кабінету математики та технологій.

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Загальні положення

Освітня програма для підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання розроблена на основі сучасної державної освітньої політики, стратегії реформування освіти, а також із врахуванням концепції Нової української школи.

Актуальність програми полягає у необхідності підготовки майстра виробничого навчання до реалізації освітньої політики держави шляхом опанування новітніми практиками, технологіями, методиками, формами, методами професійної діяльності на засадах інноваційних освітніх підходів з урахуванням потреб педагогів, держави та глобалізованого світу.

Демократизація суспільства з одного боку, конкуренція і становлення ринкових відносин з іншого зумовлюють необхідність інноваційного розвитку національної економіки та людського капіталу. Особливої значущості набувають питання мобільності, конкурентоспроможності, підвищення рівня кваліфікації працівників, що потребує модернізації професійної освіти та формування педагога нової генерації. За цих умов актуалізується пошук сучасних підходів до підготовки педагогічних працівників, зокрема, майстрів виробничого навчання, формування в них готовності до професійного самовдосконалення.

1.2. Цільова аудиторія

Майстри виробничого навчання закладів освіти різних типів і форм власності.

1.3. Мета програми

Метою освітньої програми є підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності майстрів виробничого навчання щодо реалізації завдань державних стандартів освіти відповідно до основних напрямів державної політики у галузі освіти, запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, освітніх потреб споживачів освітніх послуг.

Освітня програма забезпечить наступні результати навчання:

знання та розуміння сучасних тенденцій розвитку освіти;

здатність до планування, моделювання та організації освітнього процесу, створення сучасного освітнього середовища;

готовність до впровадження сучасних освітніх технологій, методик, інтерактивних форм навчання спрямованих на формування компетентностей і наскрізних умінь здобувачів освіти;

здатність до проектування власного професійного розвитку з метою надання якісних освітніх послуг, ефективного виконання посадово-функціональних обов'язків.

1.4. Напрями підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання

Головна ідея підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання полягає в забезпеченні індивідуально-особистісного та професійно-діяльнісного самовдосконалення слухачів на основі актуалізації їхньої базової освіти, набутого професійного та життєвого досвіду відповідно до індивідуально-особистих інтересів, соціальних запитів держави щодо ефективного виконання посадово-функціональних обов'язків.

Курси підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання зосереджені на оволодінні слухачами новітніми науково обґрунтованими відомостями з педагогіки, методики навчання відповідно до провідних ціннісно-світоглядних орієнтацій, вимог педагогічної етики та викликів сучасної освіти; володіння системними знаннями про норми і типи педагогічного спілкування в процесі організації колективної та індивідуальної діяльності, вміння вислуховувати, відстоювати власну позицію, використовуючи різні прийоми розмірковувань та аргументації, розвиненість культури професійного спілкування, здатність досягати педагогічних результатів засобами продуктивної комунікативної взаємодії (відповідних знань, вербальних і невербальних умінь і навичок залежно від комунікативно-діяльнісних ситуацій); здатність сприяти творчому становленню учнів та їхньому успішному просуванню індивідуальному освітньою траєкторією; вміння генерувати нові ідеї й ініціативи та втілювати їх у життя з метою підвищення як власного соціального статусу та добробуту, так і розвитку суспільства і держави; здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, отримувати інформацію та оперувати нею відповідно до власних потреб і вимог сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства; знання навчального предмету, фахової методики, інноваційних технологій навчання.

1.4. Перелік професійних компетентностей майстра виробничого навчання

здатність дотримуватись вимог нормативно-правових документів, що регламентують організацію освітнього процесу;

здатність до планування освітнього процесу, підготовки навчально-методичних документів з планування професійно-практичної підготовки та ведення обліково-звітної документації;

здатність проектувати індивідуальні освітні траєкторії здобувачів освіти;

здатність здійснювати комунікативну діяльність, налагоджувати контакт у спілкуванні з учнями, батьками (особами, які їх замінюють), колегами;

здатність експлуатувати виробниче устаткування;

здатність застосовувати інноваційні педагогічні технології з урахуванням мети, особливостей підготовки, змісту навчального матеріалу, індивідуальних особливостей здобувачів освіти;

здатність застосовувати цифрові технології;

здатність до інноваційної діяльності;

здатність до критичного мислення, самоаналізу та коригування власної професійної діяльності;

здатність проводити профорієнтаційну роботу.

2. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

2.1. Зміст та обсяг освітньої програми

Зміст освітньої програми враховує особливості професійної діяльності майстра виробничого навчання в умовах реформування освіти і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми стандартами, вимогами до компетентностей педагогічних працівників; запитамі замовників освітніх послуг.

2.2. Форма та структура освітньої програми

Освітня програма передбачає очну форму навчання.

Очна форма навчання організовується шляхом проведення:

інтерактивних лекцій;

тематичних дискусій;

практичних занять (семінарів, практикумів, тренінгів, майстер-класів тощо);

контрольних заходів (організаційно-настановне заняття, конференція з обміну досвідом).

Обсяг освітньої програми складає 30 годин (1 кредит ЄКТС).

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

**підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання
за напрямом «Розвиток професійних компетентностей»
заочною формою навчання (30 аудиторних годин)**

Назви модулів і тем	Форма навчання			Усього
	Лекція, дискусія	Практичне заняття	Контроль	
Модуль 1. Професійний розвиток педагога				
Тема 1. Підвищення професійного рівня та педагогічної майстерності педагогічних працівників	2			2
Тема 2. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладу освіти		2		2

Тема 3. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності	2			2
Усього годин за модулем	4	2		6
Модуль 2. Методика й організація освітнього процесу				
Тема 1. Основи профорієнтаційної роботи в процесі вивчення технологій	2			2
Тема 2. Проектно-технологічна діяльність у практиці навчання майстра виробничого навчання	2	2		4
Тема 3. Науково-методичний супровід майстра виробничого навчання	2			2
Тема 4. Розвиток ініціативності та підприємливості на заняттях виробничого навчання		2		2
Тема 5. Організація охорони праці, безпеки життєдіяльності та дотримання правил з технічної безпеки, виробничої санітарії в навчальних майстернях	2			2
Усього годин за модулем	8	4		12
Модуль 3. Технологічна карта сучасного уроку				
Тема 1. Використання сучасних освітніх технологій в процесі підготовки кваліфікованих робітників	2			2
Тема 2. Організація навчально-виробничого навчання. Нормативно-правове забезпечення	2			2
Тема 3. Методична робота майстра виробничого навчання		2		2
Тема 4. Сучасний урок виробничого навчання	2			2
Усього годин за модулем	6	2		8
Модуль 4. Діагностичний				
Організаційно-настановне заняття			2	2
Конференція з обміну досвідом			2	2

Усього годин за модулем			4	4
Усього	18	8	4	30

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1.

Професійний розвиток педагога

Тема 1. Підвищення професійного рівня та педагогічної майстерності педагогічних працівників

Професійна підготовка педагогічних працівників у контексті реформи освіти: сучасні виклики та вимоги. Пріоритетні напрями науково-методичної підтримки в умовах неперервної освіти: розвиток фахових (предметно орієнтованих/базових) компетентностей педагогів; створення інструментального методичного середовища для реалізації системного підходу до провадження освітньої діяльності; налагодження динамічної функціональної взаємодії методичних служб різних рівнів з іншими організаціями.

Особливості професійної діяльності у галузі загальної середньої освіти. Професійні стандарти. Підвищення кваліфікації у системі професійної підготовки педагогічних кадрів. Змістове поле науково-методичної роботи з педагогічними працівниками. Інноваційні форми науково-методичного супроводу. Моделювання роботи школи технологічної майстерності. Авторські творчі продукти (проекти, навчально-, науково-методичні розробки та ін.).

Підготовка та проведення атестації педагогічних працівників: нормативний та науково-методичний аспекти. Сертифікація педагогічних працівників, умови та порядок її проведення. Інструменти сертифікації: незалежне тестування фахових знань та умінь, самооцінювання власної педагогічної майстерності (е-портфоліо), вивчення практичного досвіду роботи учасників сертифікації. Значення атестації та сертифікації для професійного розвитку педагогічних працівників.

Тема 2. Налагодження співпраці зі здобувачами освіти, їх батьками, працівниками закладів освіти

Практична реалізація принципу дитиноцентризму. Становлення педагогіки партнерства. Форми і прийоми налагодження співпраці зі здобувачами освіти на уроці.

Форми та методи залучення батьків до партнерської взаємодії. Інструменти та канали інформування батьків, отримання зворотного зв'язку, створення комфортних умов спілкування.

Взаємодія педагогічних працівників: супервізія та фасилітація процесу обміну досвідом. Вирішення спільних завдань та проблем професійної діяльності педагогічних працівників. Організаційні заходи для налагодження командної роботи у закладі освіти.

Тема 3. Організація педагогічної діяльності та навчання здобувачів освіти на засадах академічної доброчесності

Сутність і фундаментальні цінності академічної доброчесності. Законодавче поле академічної доброчесності. Основні види порушень академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання). Особливості дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти; види академічної відповідальності педагогічних працівників та здобувачів освіти; права осіб, стосовно яких порушено питання про недотримання ними принципів академічної доброчесності. Кодекс академічної доброчесності школи. Організаційна структура системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти, що передбачає дотримання академічної доброчесності працівниками закладів освіти та здобувачами освіти.

Модуль 2.

Методика й організація освітнього процесу

Тема 1. Основи профорієнтаційної роботи в процесі вивчення технологій

Професійне самовизначення учнів, формування готовності до трудового життя. Спецкурси професійного спрямування учнів 10–11 класів. Профільна трудова підготовка учнів 9-х класів. Орієнтовні критерії оцінювання рівня готовності учня до вибору профілю навчання у старшій школі. Готовність учня до профільного навчання. Класифікація професій. Ринок освітніх послуг.

Тема 2. Проектно-технологічна діяльність у практиці навчання майстра виробничого навчання

Мета та зміст шкільної технологічної освіти. Поняття технології в освіті та вимоги до технологій компетентнісного навчання учнів. Проектна технологія навчання. Характеристика основних етапів проектно-технологічної діяльності учнів. Вимоги до відбору виробів проектування. Методи проектування. Проект, його дидактична мета, завдання, структура та етапи реалізації. Типи проектів за часом, видами, способами організації, учасниками. Портфоліо проекту.

Методика реалізації проектно-технологічної діяльності через продуктивну діяльність. Функції майстра виробничого навчання у проектно-технологічній діяльності. Ступеневе залучення учнів до проектно-технологічної діяльності. Особливості організації проектно-технологічної діяльності учнів з особливими освітніми потребами.

Дидактичні можливості інформаційно-комунікаційних технологій у проектно-технологічній діяльності. Моделювання уроків.

Тема 3. Науково-методичний супровід майстра виробничого навчання

Нормативно-правове забезпечення організації методичної роботи у закладі професійно-технічної освіти. Вивчення стандартів, законодавчих документів у профтехосвіті. Вивчення навчально-методичної літератури з педагогіки, психології, виховання, методики. Вивчення передового педагогічного досвіду та впровадження його в освітній процес. Підготовка інструкційно-технологічної

документації, дидактичного матеріалу. Створення комплексно-методичного забезпечення з професії. Написання методичних розробок, посібників, статей, опис власного досвіду.

Тема 4. Розвиток ініціативності та підприємливості на заняттях виробничого навчання

Сутність поняття «компетентність», «ініціативність і підприємливість». Інструменти стимулювання розвитку ініціативності та підприємливості на уроках. Виклики для українського майстра виробничого навчання. Технологія формування та розвитку ініціативності і підприємливості. Інтерактивні методи формування і розвитку ініціативності та підприємливості учнів. Творення підприємницького тла уроку: методичні поради. Моделювання заняття, проекту. Презентація результатів групової роботи.

Тема 5. Організація охорони праці, безпеки життєдіяльності та дотримання правил з технічної безпеки, виробничої санітарії в навчальних майстернях

Організація охорони праці, безпеки життєдіяльності та дотримання правил з технічної безпеки та виробничої санітарії в навчальних майстернях. Положення про організацію навчання з охорони праці та безпеки життєдіяльності. Положення про розробку інструкцій з охорони праці. Організація навчання з охорони праці в закладі. Види інструктажів та їх облік.

Дотримання правил техніки безпеки в майстерні (кабінеті). Особиста гігієна та гігієна праці учнів. Санітарно-гігієнічні вимоги до обладнання та інструменту робочого місця.

Модуль 3. Технологічна карта сучасного уроку

Тема 1. Використання сучасних освітніх технологій в процесі підготовки кваліфікованих робітників

Урок як основна організаційна форма діяльності учнів під час виробничого навчання. Вимоги до сучасного уроку. Характеристика традиційного і сучасного уроків у ПТНЗ. Основні методи професійної підготовки учнів, класифікація і характеристика методів. Рекомендації з вибору методів професійно-практичної підготовки для проведення уроків виробничого навчання. Використання сучасних освітніх технологій при підготовці кваліфікованих робітників: проблемні методи на уроках виробничого навчання; метод аналізу конкретних виробничих ситуацій; метод ділових (рольових) ігор; метод проектів.

Тема 2. Організація навчально-виробничого навчання. Нормативно-правове забезпечення

Основні нормативно-правові документи в галузі професійно-технічної освіти. Мета професійної освіти. Пріоритетні напрями та принципи розвитку

професійної освіти. Ступеневість професійно-технічної освіти. Види та форми професійно-технічної освіти. Зміст професійної освіти та процес професійного навчання. Державні стандарти професійно-технічної освіти. Організація навчально-виробничого процесу у закладі професійно-технічної освіти. Основна плануюча документація майстра виробничого навчання. Вимоги до розроблення робочої навчальної програми. Поурочно-тематичне планування. Підготовка переліку робіт майстром виробничого навчання. Оцінювання навчальних досягнень учнів. Контроль за навчальними досягненнями учнів. Вимоги до обліку виробничого навчання учнів.

Тема 3. Методична робота майстра виробничого навчання

Нормативно-правове забезпечення організації методичної роботи у професійно-технічному навчальному закладі. Вивчення стандартів, законодавчих документів у профтехосвіті. Вивчення навчально-методичної літератури з педагогіки, психології, виховання, методики. Вивчення передового педагогічного досвіду та впровадження його у навчальний процес. Самоосвіта, курсова підготовка, стажування на передових підприємствах. Підготовка інструкційно-технологічної документації, дидактичного матеріалу. Створення комплексно-методичного забезпечення з професії. Написання методичних розробок, посібників, статей, опис власного досвіду.

Тема 4. Сучасний урок виробничого навчання

Цілі професійного навчання. Цілі виробничого навчання. Принципи виробничого навчання. Загальні поняття про методи виробничого навчання. Вимоги до сучасного уроку виробничого навчання. Поурочно-тематичне планування. Алгоритм підготовки майстра виробничого навчання до уроку. Типи і види уроків виробничого навчання, методика підготовки та вибору. Структурні елементи уроку виробничого навчання. Технологічна модель сучасного уроку виробничого навчання. Педагогічні ситуації на уроках. Самоаналіз уроку виробничого навчання.

Модуль 4. Діагностичний

Організаційно-настановне заняття

Реєстрація слухачів. Організація та проведення вступного інструктажу з охорони праці. Ознайомлення з організацією, змістом та умовами проведення курсів. Надання рекомендацій щодо вибору теми конференції з обміну досвідом.

Конференція з обміну досвідом

Організація обговорення педагогічних інновацій, елементів нових технологій навчання, що сприяють розвитку професійної компетентності майстра виробничого навчання.

Рефлексія освітньої програми підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання.